

træde med den Uſeillbarhedens Dom, ſom ſaa at ſige ikke tillader nogen Appell, lige overfor Andre, ſom ikke i mindſte Maade have udfordret nogenſomhelſt Udtaleſe fra hans Side, ſaa burde han dog virkelig i det Mindſte have læſt det Forſlag, ſom han ſaa gruſomt affærdiger; men det viſer ſig, at det ærede Medlem alligevel ikke har gjort ſig bekendt med det Forſlag, ſom han omtaler ſaa haardt. Han ſagde nemlig, at jeg under Finantslœvens Behandling havde gjort et Forſlag, ſom gik ud paa at beſpare 2 Millioner Rd. paa et eneſte Punkt. Nei, mine Herrer, Forſlaget gik ud paa at beſpare omtrent 325,000 Rd. paa en Poſt, der beløb ſig til, ſaavidt jeg erindrer, omtrent 2,350,000 Rd. Og ſaa, ſiger det ærede Medlem, havde jeg endog tilſœiet nogle Bemærkninger, ſom vare ganſke forfødelige, og ſom man kunde ſige, vare et Misbrug af min Ret til at ſtille Endringsforſlag. Men, hvis jeg ikke havde tilſœiet diſe Bemærkninger til Forſlaget, havde der ikke været Mening i det; ſaa havde det været, hvad jeg paa Danſk kalder Brøol; thi at foreſlaa, at man ſkal beſpare 325,000 Rd., naar man ikke vil tillade, at de Lovbeſtemmelſer, ſom Beſparelſerne vedrøre, blive ſuspenderede for et Finantsaar, er, hvad jeg nys tillod mig at betegne med et Ord, ſom jeg ikke ſkal gjentage. Dette burde dog det ærede Medlem have læſt, naar han omtalte dette Punkt paa den Maade, ſom han gjorde; men nu haaber jeg, at han ikke har læſt det, ellers var det noget meget værre. Jeg ſkal imidlertid ikke komme videre ind derpaa, men ſkal indfranke mig til dette Svar lige overfor det ærede Medlem; idet jeg for Dvrigt er aldeles ligegyldig ved, enten han dømmer ſaa eller ſaa om mig. — Jeg tillader mig alſaa at udtale, at jeg ſøler mig abſolut forpligtet til at ſtemme for denne Adreſſe, der gaar ud paa at hævde Folkethingets grundlovmæſſige Ret lige overfor de Beſtræbelſer, der fra anden Side i en Række af Aar have været gjorte paa at indfranke den. Dette er for mig det Vigtige i denne Sag, og hermed ſkal jeg i Dvrigt overlade aldeles til Adreſſens Indbringere at ſige, hvad Mere de ſynes at burde ſige til dens Forſvar. Mig forekommer det ikke, at den trænger til mere Forſvar, end den har ſaaet.

N. Anderſen: Det er et meget alvorligt Forſlag, der her er gjort Folkethinget om at udtale for Hans Majestæt, at hans Miniſterium ikke er i Stand til at udføre et konſtitutionelt Miniſteriums Hverv, og ved Siden deraf at udtale, ſom der ſtaar i Adreſſen, at Folkethinget har i Gjerningen viiſt ſin Beredvillighed til en frugtbar Samvirken med Hans Majestæts Regjering. Det er ſaa alvorlige Udtalelſer, at ethvert Medlem er i en særdeles Grad opfordret til at underkaſte dem den allernœrte Prœvelse, til at underſøge, om det virkelig forholder ſig ſaaledes, ſom der er udtalt i Adreſſen, og om Grunden virkelig ogſaa er den,

at Miniſteriet ikke er i Stand til at opfylde et konſtitutionelt Miniſteriums Hverv. Naar man kaſter Blikket tilbage paa, hvad der er ſket, ſiden det nuværende Miniſterium kom til Magten, vil man finde, at et af de første Skridt, ſom foretoges her fra dette Thing, var dette, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. N. Gaſſen) ſtillede en Foreſpørgſel til den høitærede Konſeilspreſident om, hvorledes Miniſteriet ſtillede ſig til Fæſteſagen, og hvad man kunde vente ſig af Miniſteriet i den Retning. Det har altid for mig noget Betænkeligt ved ſig, naar man ſaaledes uden nogen Foranledning kommer frem med dette Spørgſmaal, og kommer frem med det paa en ſaadan Maade, ſom det den Gang ſkete, men dette Spørgſmaal er nu engang blevet den ſtore Fromme, hvorpaa der har været ſtaaet, naar det enten gjaldt om at berede en Regjering Bænſelighed eller at ſamle Stemmer ved Valgtribunerne. Det næſte Skridt, der blev gjort paa dette Spørgſmaals Omraade, var, at det ſamme ærede Medlem, ſom ſtillede Foreſpørgſlen, indbragte her i Thinget et Forſlag om Fæſtegodſets Overgang til Selveiendom, men dette Forſlag var af en ſaadan Beſtaffenhed, at hvis det var blevet vedtaget helt og holdent, ſom det blev indbragt, vilde det have været til ſtor Ulykke for Fæſtehænderne. Det indeholdt nemlig Beſtemmelſer, ſom vilde have gjort det let for Godſeierne at frigjøre Gaardene for Fæſtetvang og beholde dem til fri Eiendom uden Fæſtetvang, idet en af dets Paragrafer gik ud paa, at, derſom Godſeieren kunde komme overens med Fæſterne eller deres Børn om paany at tage Gaardene i Fæſte, ſaa ſkulde Gaardene, naar dette Fæſte var udløbet, ikke mere være Fæſtetvang underkaſtede, men være Godſeierens fri Eiendom. Det vilde nu i de fleſte Tilfælde ikke have været vanſkeligt at opnaa en ſaadan Overenſtomt med Fæſterne eller med deres Børn, thi naar diſe kun havde Valget imellem enten at overtage Gaardene til Selveie i dyre Domme og over deres Evne eller at faae dem i Fæſte for godt Kjøb, ſaa vare de ganſke naturlig henviſte til at vælge det ſidſte. Paa den Maade vilde man have kunnet faae Fæſteſagen bragt ud af Verden, men det vilde omtrent have været den uheldigſte Maade, hvorpaa det kunde ſke. Jeg var med til baade i Udvalget og her i Thinget at faae denne Beſtemmelſe bragt ud af Forſlaget, men dermed var dette ogſaa kommet i en ſaadan Stilleſe, at det ikke kunde gennemføres, og det bortfaldt da. Saa gik det ærede Medlem til at reformere Fæſtelovgivningen; men under den Forhandling, ſom førtes om det Forſlag, han havde indbragt i den Senſigt, kom der ſamme Tanke frem igjen om at indføre en Beſtemmelſe, hvorved det paa lignende Maade ſom i hans første Forſlag vilde blive muligt for Godſeieren at komme i Beſiddelse af Gaardene fri for Fæſtetvang. Da vi ogſaa denne Gang fik Beſtemmelſen ſat ud af Lovforſlaget,